

- отримання вмінь та навичок при прийнятті управлінських рішень, прогнозувань засобів розвитку ситуацій та використанні теоретичного матеріалу для аналізу практичної проблеми в економіці;

- формування демократичних стандартів мислення у будь-якій стандартній ситуації та в умовах критичних зауважень.

Роботу над кейсом ми поділяємо на два основні етапи: домашня самостійна робота й робота в аудиторії, де основною умовою ефективного навчання за допомогою цього методу є ретельна підготовка до заняття в аудиторії.

На наш погляд, саме запровадження міні-кейсів, які призначені для розгляду в аудиторії і частіше використовуються як ілюстрація до теоретичного матеріалу, є найефективнішим для забезпечення викладання дисципліни «Правові основи управління у сфері економіки» у магістрів, чим використання повних або згорнутих кейсів.

При цьому цілком запровадження кейс-методу, на наш погляд, є трансформація знань у систему цінностей, здобуття необхідного відношення до світу, природного засобу поведінки в постійно змінюючому середовищі, яке розвивається в напрямі глобалізації.

*Приходько В. М., канд. соц. наук, доцент
кафедри педагогіки і психології*

ВИКОРИСТАННЯ ІНОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ

Підготовка спеціалістів повинна здійснюватись на новій концептуальній основі — цього потребують зміни в суспільстві, економіці, зміни вимог до фахівців. Від сучасного фахівця потрібне вміння міркувати, порівнювати, оцінювати отриману інформацію, також знаходити відсутню інформацію в довідковій літературі й глобальних мережах, інтерпретувати її з урахуванням сформованих понять і подань, аргументувати свою точку зору. Тому

увага повинна приділятися компетентнісному підходу у підготовці майбутніх фахівців, що націлений на формування особистості, що володіє готовністю й здатністю жити й взаємодіяти в сучасному швидко мінливому світі.

Суть такого підходу передбачає зміни формулювання цілей навчання, очікуваних результатів навчання як сукупності компетенцій, необхідних для реалізації різних професійних задач.

Однією зі складових праці будь-яких професіоналів, які працюють в системі людських стосунків є комунікативна компетентність.

Комунікативна компетентність — це: знання, вміння, навички, соціальні установки, що забезпечують ефективну міжособисту взаємодію; орієнтованість у спілкуванні, заснована на досвіді індивіда; комунікативні здібності індивіда; індивідуальна характеристика професіонала, що відображає систему внутрішніх властивостей регуляції, його емоційний стан.

Саме інноваційні технології, зокрема ігрові технології, створюють оптимальні умови формування вказаних компетенцій в умовах безпосередньої взаємодії та можливість перевірити наскільки ці компетенції сформовані та яким чином сприймаються оточуючими (зворотний зв'язок).

Ігрові заняття підвищують чутливість особистості до емоційних реакцій інших людей і міжособистісних явищ. На іграх і тренінгах більш чуйно розпізнаються сигнали зворотного зв'язку (оцінки й реакції інших), актуалізується компетентність у сфері невербальних засобів комунікації, отже, інтерактивні технології провокують потребу вдосконалювати комунікативну й психологічну компетентність, а часом і особисту культуру, пов'язану з етикою ділових відносин. Крім того, ігрові заняття породжують здорове протистояння між учасниками, що сприяє розвитку їхньої конкурентоспроможності, впевненості в собі й підвищенню самооцінки.

Ігрові заняття максимально індивідуалізують процес навчання, що дає можливість кожному учасникові демонструвати власний як розумовий, так і творчий потенціал. Тут одночасно відбувається й розширення діапазону професійного мислення, і розвиток творчого потенціалу студентів і освоєння практичних умінь і навичок роботи з людьми, придбання, соціального досвіду. Багаторазова участь в іграх дозволяє майбутнім фахівцям виробити навички вербалізації, вміння слухати, задавати питання й відповідати на них, здійснювати публічну презентацію інформації.

Разом з тим, не можна не відзначити й негативні моменти, що виникають на ігрових заняттях, які часом приводять до розчарувань

студентів. Вони звичайно проявляються в ситуаціях, коли: партнери по команді виявляються неприємними людьми; невдала поведінка й (або) неправильні дії самого учасника гри викликають несхвалення або з боку граючих, або з боку викладача; необхідність приймати рішення в складних і невизначених умовах; програш або інша форма неуспіху; некоректна поведінка самого викладача.

Таким чином, підводячи підсумки сказаному, можна зробити два основних висновки:

1. Підсилюється роль міжособистісних умінь і навичок майбутніх фахівців в організації спільної діяльності, що, у свою чергу, актуалізує проблему розвитку професійно-комунікативної компетентності.

2. Подібного роду навички й уміння майбутніх фахівців не можуть бути вироблені в процесі індивідуальної підготовки або в системі тільки традиційного навчання, вони можуть бути сформовані лише в умовах групової взаємодії, що, безумовно, дає переваги інноваційним технологіям навчання.

Процишин Р. В., асистент
кафедри цивільного та трудового права

ДОСЛІДЖЕННЯ НАУКОВИХ ДЖЕРЕЛ ПРИ ВИВЧЕННІ ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

На сучасному етапі розвитку вищої освіти в Україні, яка в свою чергу слідує тенденціям розвитку вищої школи у Європі, важливе місце займає підвищення ролі самостійної роботи студентів. Як зазначає відомий педагог вищої школи І. Л. Решетнікова, скорочення аудиторного навантаження, модульна система навчання та оцінки знань студентів повинні стимулювати опрацювання ними значної частини програми курсів самостійно [1, с. 402]. Програма курсу дисципліни «Цивільне процесуальне право» включає вивчення різноманітних джерел інформації, зокрема до них належать підручники, наукові роботи (монографії), нормативно-правові акти, а також акти узагальнення застосування судами законодавства, роз'яснення стосовно застосування норм права судами (судова практика).

---

¹ Решетнікова І. Л. Світовий досвід активізації самостійної роботи студентів / Досвід організації та активізації навчального процесу на основі впровадження інноваційних технологій: Зб. матеріалів наук.-метод. конф. 5—8 лютого 2008 р. — У 2 т. — Т. 2. — К.: КНЕУ, 2008. — С. 402—403.